

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 308/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Mikroúvery s. r. o., Kopčianska 10, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Dvorskou, Vietnamská 48, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 17 Ro/349/2014-21 z 10. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Mikroúvery s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Mikroúvery s. r. o., Kopčianska 10, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 Ro/349/2014-21 z 10. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľky okresný súd vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal odporcu – fyzickú osobu na úhradu sumy 300 € s príslušenstvom a trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 18 € a z trov právneho zastúpenia v sume 13,18 €. Proti výroku platobného rozkazu týkajúceho sa trov konania podala sťažovateľka v zmysle § 174 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) odvolanie, v ktorom namietala, že trovy právneho zastúpenia jej neboli priznané v požadovanej sume 65,88 € pozostávajúcej z odmeny za dva úkony právnej služby po 24,90 € a z dvoch režijných paušálov po 8,04 €. Sťažovateľka argumentovala, že *„znížením trov právneho zastúpenia pod minimálnu zákonom určenú sadzbu, ktorá náleží advokátovi, súd navrhovateľa sankcionuje za to, že sa domáha nároku v súdnom konaní, hoci samotné konanie bolo iniciované správaním odporcu, ktorý odmietal mimosúdne uhradiť svoj dlh“*, a že *„rozsah zníženia priznaných trov právneho zastúpenia je nespravodlivý a neprimeraný“*. Okresný súd napadnutým rozhodnutím platobný rozkaz vo výroku o náhrade trov konania potvrdil, pričom poukázal na to, že základným kritériom pri jeho rozhodovaní bolo skúmanie účelnosti vynaložených trov konania podľa § 142 ods. 1 OSP v spojení s ustanoveniami § 150 ods. 2 a § 200ea ods. 1 OSP.

Sťažovateľka v sťažnosti zopakovala svoje odvolacie argumenty a opätovne uviedla, že *„považuje aplikáciu § 150 ods. 2 OSP za nesprávnu, keďže rozsah zníženia priznaných*

trov právneho zastúpenia je nespravodlivý a neprimeraný, čím konajúci súd nedôvodne zvýhodnil odporcu, ktorý svojim správaním vyvolal samotné sporové konanie. Zároveň jeho nesprávnym a necitlivým uplatnením bolo zasiahnuté do ústavných práv sťažovateľa. K porušeniu článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v spojení s článkom 47 ods. 2 Ústavy SR a článkom 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd došlo postupom súdu, nakoľko nepriznaním trov bolo závažným spôsobom zasiahnuté do majetkových práv sťažovateľa. Pri uplatňovaní Ústavou garantovaného práva na právnu pomoc a právne zastúpenie pred súdom navrhovateľovi vznikli účelne vynaložené náklady. Jedným z týchto nákladov boli trovy právneho zastúpenia, ktoré boli medzi sťažovateľom a jeho právnym zástupcom dohodnuté v minimálnej výške podľa Vyhlášky. Nepriznaním trov sťažovateľovi bolo zasiahnuté do jeho majetkovej sféry, pretože priznanie trov súdom bolo pri riadnej starostlivosti očakávateľné...“.

Citujúc z konkrétnej judikatúry ústavného súdu sťažovateľka vyjadrila presvedčenie, že „závery konajúceho súdu... sú zjavne arbitrárne, v dôsledku čoho jeho rozhodnutie neudržateľne zasahuje do jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces... Ak by Okresný súd Trenčín aplikoval citované ustanovenia správe a v súlade s ich skutočným významom, nemohlo by dôjsť k neúspechu sťažovateľa v konaní. Extrémnou interpretáciou označených ustanovení OSP súdom došlo zjavne k zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím okresného súdu, toto rozhodnutie zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň žiada, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 17 Ro/349/2014-21 z 10. februára 2015, ktorým na základe odvolania sťažovateľky potvrdil platobný rozkaz vo výroku o náhrade trov konania. Napadnuté rozhodnutie považuje sťažovateľka za arbitrárne z dôvodu, že okresný súd nesprávnou/extrémnou interpretáciou ustanovenia § 150 ods. 2 OSP na daný prípad, neprimerane a neadekvátne rozhodol o znížení trov jej právneho zastúpenia, ku ktorému

musela pristúpiť z dôvodu, že „sťažovateľ nie je objektívne schopný samostatne zabezpečiť uplatnenie svojich práv na súde“.

Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa oprávnenia preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu práv, porušenie ktorých v sťažnosti namieta, nepovažoval v danom prípade za účelné túto duplicitne citovať a v podrobnostiach na ňu odkazuje.

Ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Nespokojnosť sťažovateľky s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd dospel k záveru, že z ústavnoprávneho hľadiska nie je žiaden dôvod na spochybnenie, resp. korekciu právneho

záveru okresného súdu o znížení trov konania v predmetnom (drobnom) spore v zmysle § 150 ods. 2 OSP, ktorý tak rozhodol so zreteľom na princíp účelného uplatňovania alebo bránenia práv vyplývajúci z § 142 ods. 1 OSP. Okresný súd citované zákonné ustanovenia aplikoval ústavne konformným spôsobom, odvolaním sťažovateľky sa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v zmysle § 157 ods. 2 OSP, čím sťažovateľke poskytol ochranu zodpovedajúcu obsahu práva na spravodlivý súdny proces. Obavy sťažovateľky, že *„nie je možné spravodlivo očakávať, že by nejaký advokát poskytoval právne služby za odplatu nižšiu na akú má právo podľa Vyhlášky pri takýchto drobných sporoch“*, považuje ústavný súd za neopodstatnené.

Vzhľadom na problematiku nastolenú sťažovateľkou, resp. jej právnu zástupkyňou, ústavný súd opätovne pripomína, že úsilie o hľadanie spravodlivosti by nemalo spočívať v komplikovanom riešení banalít (III. ÚS 337/2013), ako je to v danom prípade. Predstava, že by sa v tomto type konania pred všeobecnými súdmi nepriznanie požadovanej sumy trov právneho zastúpenia účastníkovi konania mohlo materiálne dotknúť niektorého z jeho ústavou garantovaných práv, je absurdná, pretože len následné náklady spojené s prevzatím právneho zastúpenia a so spísaním a podaním sťažnosti ústavnému súdu mnohonásobne prevýšia sumu, ktorá je v okolnostiach daného prípadu pre sťažovateľku „v hre“. Inými slovami, v danom prípade nemožno hovoriť ani o takom zásahu okresného súdu, ktorý by dosahoval ústavne relevantnú intenzitu porušenia označených práv sťažovateľky.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi uznesením okresného súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd upozorňuje právnu zástupkyňu sťažovateľky na to, že pre účely posúdenia dodržania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nestačí uviesť v sťažnosti dátum, kedy sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca rozhodnutie všeobecného súdu, ktorým sa porušili základné

práva alebo slobody, prevzal. Zákonnej požiadavke vyplývajúcej z § 50 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde zodpovedá, ak je napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu riadne opatrené doložkou právoplatnosti.

Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 789/09, III. ÚS 280/2013). Povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady (II. ÚS 117/05).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2015